

Równość Płci oraz Współpraca na rzecz Rozwoju w Unii Europejskiej

autorstwa Veronique Dion

Równość płci i równouprawnienie kobiet są rozumiane jako warunki niezbędne dla zrównoważonego rozwoju. Głęboko osadzone w strategii rozwojowej społeczności międzynarodowej, równouprawnienie kobiet i mężczyzn tworzy niezaprzeczalną część Europejskich *acquis communautaire*¹. Włączenie kwestii równości płci w międzynarodowe i zewnętrzne sprawy UE sformalizowano w 1997 roku wraz z Traktatem Amsterdamskim (Artykuł 3 (2))², który upelnomocnił stopniowe angażowanie zasad równości we współpracę rozwojową.

Zapewniając 60% światowej pomocy dla państw rozwijających się³ (W 2010 roku pomoc Unii Europejskiej, włączając także programy pomocowe Państw Członkowskich, przekazana na Oficjalną Pomoc Rozwojową - ODA wyniosła 53,8 bilionów Euro). UE jest również głównym partnerem handlowym wielu krajów rozwijających się. Ponadto posiada dobrą pozycję umożliwiającą wspieranie krajów południowych dotkniętych w znacznym stopniu kryzysem finansowym, środowiskowym, paliwowym i żywnościowym. Jednakże w celu wywarcia długotrwałego efektu, EU musi zachować swoje zobowiązania związane ze zwalczaniem ubóstwa i co najważniejsze wypełnianiem zobowiązań wobec kobiet i dziewcząt.

Niniejszy artykuł stanowi omówienie struktury równości płci oraz rozwoju na szczeblu europejskim poprzez zaprezentowanie polityki, ram prawnych i finansowych regulujących równość płci i współpracę na rzecz rozwoju. Artykuł analizuje również szanse i możliwości zaangażowania i wpływu społeczeństwa obywatelskiego na wprowadzanie zobowiązań związanych z równością płci na szczeblu narodowym oraz regionalnym.

Podejście UE do Równości Płci

W ciągu ostatnich dziesięcioleci społeczeństwo europejskie odgrywało kluczową rolę w promowaniu i wspieraniu praw kobiet i równości płci na arenie międzynarodowej (tab. 1). Jednocześnie instrumenty te służyły informowaniu ustawodawców na szczeblu europejskim i państw członkowskich o tym, co musi „pozostawać w zgodności z założeniami i celem traktatów i konwencji” (Artykuł 6, par. 1).

Praca na rzecz równości płci oraz uwłasnowolnienia kobiet wykonywana jest pod patronatem **Strategii równości między kobietami i mężczyznami 2010-2015 Unii Europejskiej**. Dokument ten zawiera ogólne ramy polityki na rzecz spójnej integracji równości płci we wszystkich obszarach politycznych UE, włączając polityki zewnętrzne (współpracy na rzecz rozwoju, handlu, rolnictwa, migracji, itp.) oraz zachęca do promowania równości płci i równouprawnienia kobiet w skali światowej. Jest to potwierdzenie podejścia UE do włączenia problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming” oraz rozwoju, co oznacza włączanie wymiaru płci do wszystkich obszarów polityk a także konkretnych środków skierowanych na likwidowanie nierówności (Tabela 2). Pomimo ukierunkowania na poprawę spójności kwestii wewnętrznych i zewnętrznych, nadal pozostaje wiele rozbieżności, szczególnie w obszarze handlu i bezpieczeństwa oraz w kwestii braku mechanizmów ustawodawczych i finansowych związanych ze strategią, co zmniejsza potencjał zmian.

Tabela 1 – Główne porozumienia międzynarodowe dot. równości płci / współpracy na rzecz rozwoju

- 🌐 Ustanowiona w roku 1979 **Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW)**, znana również jako „międzynarodowe ustawy w sprawie praw kobiet”, stanowi podstawę realizacji polityki równości kobiet i mężczyzn.
- 🌐 **Deklaracja Pekińska i Platforma Działania (BPfA)** zostały przyjęte w roku 1995 podczas Światowej Konferencji ONZ na Temat Praw Kobiet. To międzynarodowe porozumienie mające na celu usunięcie przeszkód we wszystkich obszarach życia publicznego i prywatnego w oparciu o pełny i równy udział w procesach decyzyjnych w kwestiach ekonomicznych, społecznych, kulturowych i politycznych.
- 🌐 Od roku 2000, **Milenijne Cele Rozwoju** to podstawowe ramy globalne dla rozwoju międzynarodowego skupiające się na zwalczaniu ubóstwa do roku 2015. Specjalnym celem w ramach równouprawnienia kobiet (cel trzeci) i uznania płci jako kluczowej kwestii dla osiągnięcia pozostałych siedmiu celów a tym samym ukazanie ich światowego uznania równości płci jako głównego elementu w działaniach na rzecz rozwoju.
- 🌐 W roku 2005, państwa członkowskie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju podpisały **Deklarację Paryską w sprawie skuteczności pomocy**, która gruntownie zmieniła kwestie udzielania pomocy zawarte w pięciu celach. Brak zobowiązań w kwestii równouprawnienia kobiet i równości płci został ostro skrytykowany. W roku 2008 Program Działania z Akry, będący skutkiem rewizji Deklaracji Paryskiej zawierał stwierdzenie o Równości Płci jako zagadnieniach przekrojowych.

Tabela 2 – Definicja włączania problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming”

Rada Gospodarcza i Społeczna ONZ (ECOSOC) uzgodniła, że wnioski z roku 1997/2 są najszerzej akceptowane i definiują włączanie wdrażania problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming” jako: proces oceny konsekwencji dla kobiet i mężczyzn wynikających ze wszelkich zaplanowanych działań, włączając ustawodawstwo, politykę lub programy, na wszystkich obszarach i poziomach. Jest to strategia ukierunkowana na jednolite ujęcie obaw i doświadczeń kobiet i mężczyzn w kwestiach projektowania, wdrażania, monitorowania i oceny polityk i programów na wszystkich płaszczyznach politycznych, ekonomicznych i społecznych a tym samym uzyskanie równych korzyści dla kobiet i mężczyzn oraz zapobieganie utrwalaniu nierówności. Ostatecznym celem jest osiągnięcie równości płci. (Rada Gospodarcza i Społeczna ONZ 1997)

Równość płci w ujęciu Współpracy na Rzecz Rozwoju: ramy prawne i polityczne

UE uznaje, że rozwój opiera się na ograniczaniu ubóstwa, realizacji praw człowieka w oparciu o fundamentalne wartości równości płci. Zapisany w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską, Artykuł 208 ustanawia komplementarny charakter Współpracy UE na rzecz rozwoju. Zamiast zastępowania działań i wysiłków podjętych przez Państwa Członkowskie, Wspólnota Europejska stara się je uzupełniać. Zobowiązuje to również Wspólnotę Europejską do zwalczania ubóstwa, stopniowej integracji gospodarki światowej, zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, których podstawowym celem jest „wdrażanie polityk wywierających wpływ na kraje rozwijające się.” Podstawy prawne polityk pomocy zewnętrznej WE w kwestiach równości płci zawarte są w Rozporządzeniu z roku 1998 „o włączaniu kwestii płci we współpracę na rzecz rozwoju.”⁴ W roku 2004, Parlament Europejski i Rada zatwierdziły Rozporządzenie „o promocji równości płci we współpracy na rzecz rozwoju.”⁵ Zobowiązania te przeniknęły rozwój dokumentacji związanej z polityką tworzącą ramy współpracy na rzecz rozwoju i zapewniającej wsparcie równouprawnienia kobiet poprzez współpracę państw członkowskich UE na rzecz rozwoju.

Konsensus UE w Sprawie Rozwoju (ECD) (2005) & Zwiększenie wpływu Polityki Rozwoju UE: Program działań na rzecz zmian (2011)

Współpraca na rzecz rozwoju na szczeblu UE regulowana jest Europejskim Konsensusem ws. rozwoju (ECD). Konsensus ws. rozwoju, przyjęty wspólnie przez Radę i Parlament Europejski w roku 2005, stanowi wspólną wizję rozwoju, w obrębie której płeć uznaje się za istotny cel a nie tylko środek umożliwiający zmniejszanie ubóstwa. „UE włączy kwestie płci będące istotnym składnikiem wszystkich polityk oraz praktyk w relacjach z krajami rozwijającymi się” (art. 19). Priorytety Konsensusu ws. rozwoju (ECD) obejmują zwalczanie ubóstwa i promocję dobrego zarządzania, demokrację i prawa człowieka a także wzrost wartości oficjalnego wsparcia rozwoju do 0.56% PKB do roku 2010 i 0.70% do roku 2015. Zapewnia to również ramy służące wyrównaniu i zharmonizowaniu współpracy bilateralnej Państw Członkowskich i Wspólnoty Europejskiej na rzecz rozwoju, co w kontekście Deklaracji Paryskiej było postrzegane jako przełom. Konsensus w sprawie rozwoju jest politycznie wiążący i stanowi podstawę przyszłych instrumentów finansowych WE a także współpracę instytucji UE.

Przeгляд okresowy Konsensusu w sprawie rozwoju rozpoczął się końcem roku 2010 wraz z konsultacją Zielonych Ksiąg⁶ oraz ostatnio nowym Programem na rzecz zmian Polityki Rozwoju UE zaproponowanym w listopadzie 2011 roku przez Komisarza ds. Rozwoju UE. 12-punktowy Program na rzecz zmian w coraz większym stopniu ukształtuje politykę i program pomocy. Ministrowie ds. Rozwoju przedyskutują Program na rzecz zmian w maju 2012 roku podczas posiedzenia Rady Spraw Zagranicznych. Po przyjęciu zastąpi on Przeгляд okresowy Konsensusu w sprawie rozwoju. Dalsze zwalczanie ubóstwa będące ostatecznym celem polityki rozwoju UE pokazuje wyraźny zwrot w kierunku sektora prywatnego i modelu wzrostu gospodarczego. Ma to znaczące konsekwencje dla kobiet i dziewcząt. Nowy model komunikatu przeniknie ponadto do negocjacji dot. Wieloletnich ram finansowych (MFF) po roku 2013 i w konsekwencji wpłynie na ugruntowanie równości płci.

Komunikat w sprawie Równości Płci oraz Uwłasnowolnienia Kobiet we Współpracy na Rzecz Rozwoju (2007) oraz związane z nim Konkluzje Rady (2007)

W oparciu o zasadę Europejskiego Konsensusu w sprawie rozwoju, zgodnie z którą równość płci stanowi fundamentalne prawo człowieka oraz warunek wstępny do zrównoważonego wzrostu, Komunikat przedstawia wspólną wizję równości płci i wzywa Państwa Członkowskie do "promowania jasnych celów i wskaźników równości płci poprzez przypisywanie jasnych celów i odpowiedzialności do głównych dawców we wszystkich sektorach." Wzmocnienie potrzeby strategii dwutorowej dla włączania problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming”, szczególnie poprzez przyczynianie się do określonych działań mających na celu równouprawnienie kobiet, wykracza również poza Milenijne Cele Rozwoju MDG w sensie ujęcia istotnych aspektów nierówności płci, jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych, przemoc zależna od płci w jakichkolwiek formach oraz handel ludźmi. Pomimo, że jest to komunikat z 2007 roku, pozostaje on istotnym i wiodącym dokumentem.

Z Komunikatem Komisji z roku 2007 związany jest dokument „Konkluzje Rady UE i Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich”, znany również jako Konkluzje Rady. Uznaje on u Państw Członkowskich „określoną odpowiedzialność wspierania partnerów z krajów rozwijających się w zwalczaniu dyskryminacji oraz nierówności płci poprzez uwidacznianie i zwiększanie odpowiedzialności w kwestiach równości płci i równouprawnienia kobiet przy współpracy na rzecz rozwoju oraz w celu promowania i angażowania do rozbudowanego dialogu politycznego na wszelkich szczeblach, włączając najwyższe szczeble polityczne, a tym samym wyrażne uznanie równości płci jako tematu przewodniego.”

Plan Działania UE na rzecz Równości Płci i Równouprawnienia Kobiet w Ramach Rozwoju (2010-2015)

Przyjęty w czerwcu 2010 jako część Konkluzji Rady do osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju, Plan Działań UE ma na celu utworzenie równoległej pomocy przy wdrażaniu Komunikatów w sprawie równości płci i równouprawnienia kobiet z roku 2007. Plan działań opiera się na złożonym podejściu w celu zaangażowania w równość płci i zwiększenia wpływu na tym polu. Koncentracja na (1) dialogu politycznym z krajami partnerskimi; (2) włączanie problematyki płci do

wszystkich programów oraz (3) specyfikacja wymagająca wsparcia ukierunkowanego. Plan ustala konkretne kroki do wspólnego przeprowadzenia przez Państwa Członkowskie i Komisję a także wymaga corocznego raportowania wyznaczonych celów.

Brak przejrzystości i odpowiedzialności stadiów opracowywania i roli CSO w procesach podważalnej zasadności Planu Działań na rzecz Równości Płci oraz Równouprawnienia Kobiet w Rozwoju. Ponadto, ograniczone zasoby finansowe związane z Planem Działań poważnie utrudniają zastosowanie.

UE- Umowa o Partnerstwie AKP (Umowa z Kotonu)

Umowa z Kotonu określa relacje polityczne i gospodarcze między Europą a 79 krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (znanymi również jako AKP⁸). Ma ona na celu ulepszenie dialogu politycznego a także własności i udziału w planowaniu i wdrażaniu współpracy UE na rzecz rozwoju AKP. Umowa z Kotonu kładzie nacisk na równość płci poprzez wymaganie „systematycznych raportów (...) z sytuacji kobiet i kwestii związanych z płcią na wszystkich obszarach – politycznym, gospodarczym i społecznym”, a także poprzez specyficzne środki skierowane na zadośćuczynienie za nierówności między kobietami a mężczyznami. Podczas gdy płęć prezentowana jest jako zagadnienie przekrojowe, istnieje kilka wyznaczników umożliwiających zastosowanie w praktyce.” Ponadto Umowa z Kotonu umożliwiła negocjacje nowych umów handlowych.

Wspólna strategia UE i Afryki

Wpływ na stosunki Afryki z UE ma także wspólna strategia UE i Afryki. Przyjęta w roku 2007, stanowi ona najnowsze ramy dla stosunków UE z Afryką, mając na celu wzmocnienie dialogu UE z Unią Afrykańską (AU) oraz wzmocnienie relacji między dwoma krajami. Podczas gdy równość płci należy postrzegać jako część kluczowych kwestii związanych z rozwojem, nie była ona częścią Planu Działań EAS na rzecz partnerstwa tematycznego, przyjętego wraz ze Strategią. Wspólna Strategia UE i Afryki finansowana jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EDF), Instrumentu Finansowania Współpracy na Rzecz Rozwoju (DCI), oraz Europejski Instrument Partnerstwa i Sąsiedztwa (EPNI) (Kraje Afryki Północnej), Instrument Stabilizacyjny (IfS) oraz różnych instrumentów tematyczno-programowych.

Kluczowe instrumenty finansowania

Europejski Fundusz Rozwoju (EDF)

Europejski Fundusz Rozwoju EDF to podstawowy instrument zapewniania Pomocy Wspólnotowej dla współpracy rzecz rozwoju w krajach Afryki, Karaibów i Pacyfiku, regulowany umową z Kotonu. Finansowany jest bezpośrednio z dobrowolnych składek Państw Członkowskich. Europejski Fundusz Rozwoju nie podlega Budżetowi Wspólnoty i tym samym nie jest nadzorowany przez Parlament Europejski.

Instrument Finansowania Współpracy na Rzecz Rozwoju (DCI)

Instrument Finansowania Współpracy na Rzecz Rozwoju jest prawnie wiążącym instrumentem ustanawiającym podstawowe narzędzia dla współpracy na rzecz rozwoju z krajami spoza AKP. Finansuje zarówno tematycznie (pozarządowe instytucje, bezpieczeństwo żywnościowe, inwestycje w kapitał ludzki, środowisko, azyl i migracje, kompensacja) oraz geograficznie (Ameryka Południowa, Azja Centralna, Afryka Południowa i Bliski Wschód). Przed przyjęciem Instrumentu Finansowania Współpracy na Rzecz Rozwoju (DCI) w roku 2006, istniała określona linia budżetowa na rzecz prac związanych z równością płci. Podlega obecnie pod jeden z pięciu głównych tematów linii budżetowej „inwestycje w kapitał ludzki”. Ulokowane zasoby są niezwykle niskie, przy jedynie 5% całości zasobów dostępnych na programy tematyczne na cały okres obejmujący lata 2007-2013. Jest to część Budżetu Wspólnotowego a tym samym Parlament Europejski posiada prawo nadzoru.

Europejski Instrument Partnerstwa i Sąsiedztwa (ENPI)

Obejmując kraje sąsiadujące łącznie z Ameryką Północną, Europejski Instrument Partnerstwa i Sąsiedztwa ENPI jest częścią Budżetu Wspólnotowego a tym samym Parlament Europejski posiada prawo nadzoru.

Główni aktorzy UE działający na rzecz Równości Płci i Równouprawnienia Kobiet we Współpracy na rzecz rozwoju

Instytucja	Rola i obowiązki	Współpraca na rzecz rozwoju i GE	Punkty za zaangażowanie
<p>Parlament Europejski (PE) PE jest jedyną instytucją bezpośrednio reprezentującą interesy obywateli Europy.</p> <p>W celu efektywnego nadzoru nad legislacją posłowie do Parlamentu Europejskiego pracują w Ugrupowaniach Politycznych i Komisjach (np.: Komisja ds. Rozwoju (DEVE) i Komisja Praw Kobiet i Równych Szans (FEMM)).</p>	<ul style="list-style-type: none"> W większości obszarów politycznych PE przyjmuje ustawy wraz z Radą – nazywa się to “zwykłą procedurą ustawodawczą” (OLP). PE kontroluje wydatki państwa [power of the Purse], co oznacza że ma prawo odrzucić całkowity budżet UE. PE przeprowadza demokratyczny nadzór nad Wspólnotą Europejską i Radą poprzez zadawanie pytań, przesłuchania, debaty, itp. 	<p>Komisja ds. Rozwoju (DEVE)</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajmuje się Komunikatami i propozycjami Komisji Europejskiej. Z własnej inicjatywy sporządza szkice raportów dotyczących kwestii rozwoju. Nadzoruje budżet pomocy WE oraz Umowę z Koku. Koordynuje prace wewnątrz-parlamentarne oraz obowiązki ad-hoc w ramach zakresu obowiązków. <p>FEMM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Określa, promuje i chroni prawa kobiet w Unii oraz związane z tym Śródki Wspólnoty. Ma wkład w raportowanie innych Komisji poprzez „Opiniowanie”. 	<ul style="list-style-type: none"> Jeżeli Komisja autoryzuje raport na dany temat lub komunikat WE, zostanie spisany raport oraz będzie wyznaczona osoba raportująca. Są to najważniejsi partnerzy w dialogu z organizacjami pozarządowymi. Kluczowym zadaniem jest przekazywanie istotnych informacji i wiedzy. Po przyjęciu przez Komisję, raport przekazywany jest do głosowania na plenum, gdzie wszyscy posłowie do Parlamentu Europejskiego mają obowiązek oddania głosu. Najpierw należy skontaktować się ze swoim posłem do Parlamentu Europejskiego. Przygotowanie briefingów i informowanie członków komisji: pełnoprawni członkowie komisji posiadają pierwszeństwo przed zastępcami. Jest to również korzystne do dowiedzenia się, czy członek Parlamentu Europejskiego przewodniczy Europejskiej Grupie Politycznej lub czy jest rzecznikiem partii krajowej w PE zajmującym się problematyką rozwoju lub płci.
<p>Komisja Europejska (KE) KE zajmuje się zarówno pośrednictwem w procesie decyzyjnym jak i biurokracją, składa się z 26 Komisarzy, Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego (który jest także liderem Rady ds. polityki zagranicznej patrz Europejska Służba Działań Zewnętrznych).</p> <p>Komisarze odpowiadają za specyficzne sektory polityki (Handel, Rozszerzenie, itp.) i są wspierani przez Dyrektoriat Generalny (DG).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia do PE propozycje nowych ustaw i polityk oraz zapewnia wdrażanie ich na poziomie Państw Członkowskich. Ustanawia i zarządza budżetem UE oraz nadzoruje wydatki. Próby koordynacji i harmonizacji polityk 27 Państw Członkowskich. Wszystkie instrumenty i budżet na cele rozwoju współpracy są obowiązkiem Komisji, której budżet nadzoruje Parlament (z wyjątkiem Europejskiego Funduszu Rozwoju). 	<p>Dyrekcja Generalna ds. Stosunków Zewnętrznych Komisji Europejskiej to grupa Komisarzy zajmujących się krajami trzecimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Dyrekcja Generalna ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid (DEVCO) Opracowuje i sporządza szkice polityk / strategii rozwoju oraz udziela wsparcia za pomocą programów. Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej (ECHO) Zapewnia pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych, pomoc żywnościową oraz pomoc dla uchodźców. Finansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju i budżetu UE. DG ds. Handlu Przewodniczy rozwojowi stosunków handlowych i rozwojowi wymiaru handlu. DG ds. Rozszerzenia Przeprowadza negocjacje akcesyjne do UE oraz reguluje Europejską Politykę Sąsiedztwa obejmującą Afrykę Północną i Europę Wschodnią. 	<ul style="list-style-type: none"> Kluczową rolą jest angażowanie Komisji, zapoczątkowującej zarówno ustawodawstwo UE jak i procesy decyzyjne. Zielone Księgi: to dokumenty do dyskusji dotyczący określonego obszaru polityki, zapraszający zainteresowane strony do udziału w procesie konsultacji i debaty. Białe Księgi: to propozycje działań wspólnoty w określonej dziedzinie, np. dla nowego ustawodawstwa UE lub polityki, zazwyczaj w następstwie Zielonych Ksiąg. Europejska Inicjatywa Obywatelska. Milion obywateli reprezentujących znaczącą liczbę państw UE może wnioskować w Komisji o wysunięcie odpowiednich propozycji w kwestiach funkcjonowania UE.

Instytucja	Rola i obowiązki	Współpraca na rzecz rozwoju i GE	Punkty za zaangażowanie
<p>Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) Nowy organ UE pełniący funkcje ministerstwa spraw zagranicznych i służby dyplomatycznej. ESDZ składa się z przedstawicieli Rady, KE i Państw Członkowskich i wspiera Wysokiego przedstawiciela Unii Europejskiej ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdraża Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa oraz działa na innych obszarach przedstawicielstwa zewnętrznego UE. • Obejmuje sześć departamentów geograficznych. • Delegatury UE zastąpią delegatury Komisji w krajach rozwijających się i będą podlegać władzy ESDZ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niektóre aspekty rozwoju zostały "podporządkowane" ESDZ – Pierwszy, drugi i trzeci etap cykli programowych są obowiązkiem ESDZ (Etap czwarty i piąty – Dyrekcja Generalna ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid DEVCO). • Propozycja w ramach Europejskiego Funduszu Rozwojowego i rozporządzenie w sprawie poci DCI są przygotowywane wspólnie przez odpowiednie służby ESDZ i KE pod nadzorem Komisarza ds. Rozwoju, następnie reprezentowane są przez Komisarzom przez Wysokiego Komisarza. 	
<p>Rada Unii Europejskiej (Rada) Reprezentuje interesy Państw Członkowskich, Rada jest najwyższym organem decyzyjnym w UE. Składa się z ministrów z każdego Państwa Członkowskiego (zależnie od rozważanej kwestii), Przewodniczący Komisji oraz Wysoki Przedstawiciel Unii Europejskiej ds. Spraw Zagranicznych i Bezpieczeństwa Publicznego (patrz ESDZ).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wraz z PE decyduje o propozycjach ustawodawstwa KE. • Wraz z PE zatwierdza ogólny budżet (uzupełnia Europejski Fundusz Rozwojowy). • Określa i wdraża Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa UE. • zawiera porozumienia międzynarodowe między UE a innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Spraw Zagranicznych (FAC) (wcześniej Rada ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych) zajmuje się współpracą rozwojową, handlem, kwestiami humanitarnymi, polityką humanitarną, itp. • Zbiera się w maju i listopadzie w celu dyskusowania kwestii rozwoju oraz co każde 6 miesięcy zbiera się „na nieformalnym posiedzeniu Rady ds. Rozwoju”. Spotkaniu przewodniczy Wysoki Przedstawiciel ds. Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa. • Ma to miejsce w przypadku przyjmowania komunikatów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ na konkluzje Rady podczas okresu poprzedzającego Radę Spraw Zagranicznych FAC w maju i listopadzie jest efektywnym sposobem przeforsowania pewnych kwestii. • Prace przygotowawcze dla Radę Spraw Zagranicznych FAC i Nieformalne spotkania Rady prowadzone są przez Komitet Stałych Przedstawicieli (COREPER) a spotkanie to jest z kolei przygotowywane przez grupy robocze. Grupy Roboczej ds. Współpracy Rozwojowej CODEV i AKP to najistotniejsze grupy robocze. • Należy skontaktować się z Prezydentką Rady odpowiedzialną za propozycje programów prac, agendę i ogólną koordynację pracy w Radzie. Prezydentka zawsze przygotowuje pracę z 6 tygodniowym wyprzedzeniem.
<p>Rada Europejska Wraz z Traktatem Lizbońskim stała się pełnoprawną instytucją. Składa się z głów państw lub rządów oraz wybranego Przewodniczącego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jest najwyższym organem politycznym w UE. • Nie stanowi prawa jednak wyznacza cele UE, określa ogólne wytyczne i priorytety, wprowadza zmiany w traktatach, itd. • Zwołuje zebrania nadzwyczajne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania zwane są Szczytem UE i odbywają się jeden raz podczas Prezydencji. • Konkluzje przyjmowane są po takich spotkaniach i ustanawiają wytyczne polityk w konkretnych kwestiach, w związku z równością poci i współpracą na rzecz rozwoju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ na Konkluzje opracowywane na Szczyt – poprzez delegacje.

Odpowiedzialność za Równość Płci w UE i Współpracę na rzecz Rozwoju

W ramach wspólnych kompetencji, zarówno Państwa Członkowskie jak i Komisja odpowiadają za wdrażanie polityki obejmującej kwestie płci i zapewnienie instrumentów finansowania wspierających włączanie problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming”, równouprawnienie kobiet i równość płci. Biorąc pod uwagę niniejszą komplementarność, włączenie organizacji społeczeństwa obywatelskiego na jednym szczeblu nie może być przeprowadzone osobno.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Państw Członkowskich (MFA)/ Agencje ds. Rozwoju

Przystępując do UE, Państwa Członkowskie zgadzają się na przyjęcie i wdrożenie *acquis communautaire*. **Poprawa ram instytucjonalnych i zwiększenie zasobów** (finansowych i ludzkich) w celu wdrożenia kwestii płci w zagraniczną pomoc na rzecz rozwoju jest szczególnie istotna. W trakcie rozwoju i wdrażania programów, Państwa Członkowskie muszą nadać kluczowe znaczenie kwestii równości płci w ramach swojej współpracy na rzecz rozwoju. **Zapewnienie wiedzy specjalistycznej** w tych dziedzinach stanowi komparatywną przewagę, którą muszą osiągnąć organizacje pozarządowe.

Poza doradztwem i briefingami, członkowie Ministerstwa Spraw Zagranicznych Państw Członkowskich / Agencji ds. Rozwoju, dążą do ustanowienia **formalnych procesów konsultacji** ze społeczeństwem obywatelskim i organizacjami na rzecz kobiet, co jest szczególnie istotne dla zwiększenia przejrzystości i uznania organizacji pozarządowych jako działaczy na rzecz rozwoju. Praca w zrzeczeniach i stowarzyszeniach może być użyteczna na tym etapie ponieważ zwiększa zasadność głosu społeczeństwa obywatelskiego. Procesy te należy **włączyć w zakres działań organizacji pozarządowych i organizacji na rzecz kobiet z krajów partnerskich** ponieważ wpływają na zwiększenie świadomości efektów na obszarze pracy partnerskiej w celu zyskania efektu mnożnikowego w promocji kwestii związanych z płcią.

Współpraca Państw Członkowskich na rzecz rozwoju powinna odzwierciedlać **strategię dwutorową włączania problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming”** przyjętej przez UE i przyczynia się do **wdrażania Planu Działań na rzecz Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet w Strategię Rozwoju**.

Członkowie Parlamentu Europejskiego

Jak wspomniano wcześniej, włączanie Posłów Parlamentu Europejskiego ma kluczowe znaczenie, w szczególności tych działających w Komisjach Stałych lub jako rzecznicy partii w określonych kwestiach ponieważ będą oni głosować w kwestiach kluczowych polityk i w obszarach obejmujących budżet, itp.

Media i inne organy społeczeństwa obywatelskiego

Informacja i promocja odpowiedzialności Państw Członkowskich będących częścią Unii Europejskiej, w szczególności wokół kwestii Równości Płci i Współpracy na rzecz Rozwoju ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wsparcia publicznego a tym samym zwiększa presję wprowadzania w życie zobowiązań politycznych.

Instytucje z siedzibą w Brukseli

W Europie, w Brukseli działa wiele platform organizacji działających na rzecz włączenia problematyki płci do głównego nurtu życia społecznego i politycznego „Gender Mainstreaming”. **Zrzeszenia** są sposobem skuteczniejszego wielopoziomowego zarządzania w UE. Zrzeszenia mają przewagę zwiększania wiarygodności organizacji pozarządowych jako, że zrzeszenie reprezentuje ich części składowe / poszczególnych członków. Pomaga również maksymalizacji efektywności przy wpływniu na agendę UE, kształtowanie ustawodawstwa i zapewnienie alternatywy politycznych. CONCORD, czyli Europejska Konfederacja Pozarządowych Organizacji Humanitarnych i Rozwojowych, jest najważniejszym zrzeszeniem poświęconym Współpracy na rzecz Rozwoju na szczeblu europejskim. Zrzeszenie organizacji pozarządowych na poziomie Państwa Członkowskiego działa również jako platforma krajowa CONCORD. CONCORD posiada też Grupę Roboczą ds. Płci. Organizacją skupiającą się na Równouprawnieniu Kobiet w ramach Współpracy na rzecz Rozwoju jest (WIDE).

Instytucje UE w coraz większym stopniu uznały duże znaczenie społeczeństwa obywatelskiego dla swych działań. Rozwinięto **strukturalne formy dialogu** między różnymi instytucjami a organizacjami pozarządowymi NGO. W drodze konsultacji białych i zielonych ksiąg, ustanowiono regularne konsultacje różnych zrzeszeń europejskich i odpowiednich Dyrektoriatów Generalnych. Istnieją również inne obszary działań, jak dialog społeczeństwa obywatelskiego i rozmowy wielostronne.

Przypisy końcowe

- 1 *Acquis communautaire* to francuski termin odnoszący się do kluczowych praw i obowiązków, których przestrzeganie jest obowiązkiem wszystkich państw członkowskich.
- 2 Artykuł 2 i 3 Traktatu Amsterdamskiego wymaga od wszystkich państw członkowskich włączenia kwestii równości płci w swoje relacje i działania oraz w kwestii podejmowania określonych środków korzystnych dla kobiet w celu eliminacji poważnych naruszeń równouprawnienia.
- 3 <http://www.ecdpm-talkingpoints.org/european-development-cooperation%E2%80%93new-challenges-new-beginnings/>
- 4 EC/2836/98
- 5 EC/2836/98
- 6 Zielone księgi to dokumenty do dyskusji dotyczący określonego obszaru polityki, zapraszający zainteresowane strony do udziału w procesie konsultacji i debaty.
- 7 <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st09/st09561.en07.pdf>
- 8 Większość z tych krajów to były kolonie, składające się z krajów rozwijających się i krajów najslabiej rozwiniętych (LDC).

Koalicja KARAT

Od 1997 roku KARAT funkcjonuje jako koalicja kobiecych organizacji pozarządowych z Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Centralnej mających na celu zapewnienie równości płci poprzez monitorowanie realizacji międzynarodowych umów i polityk. KARAT działa na rzecz przestrzegania praw człowieka w stosunku do kobiet, społecznej i ekonomicznej sprawiedliwości oraz współpracy rozwojowej opartej na równouprawnieniu płci, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz Azji Centralnej. W ciągu ostatnich dziesięciu lat KARAT stworzył silną koalicję, która skupia obecnie około 60 członków w tym 58 organizacji.

Koalicja KARAT

ul. Rakowiecka 39A/14,
02-521 Warszawa
Tel. +48 22 849 16 47,
tel./fax +48 22 628 20 03
secretariat@karat.org.pl;
www.karat.org

One World Action (OWA)

OWA była organizacją społeczeństwa obywatelskiego założoną w 1989 roku by podejmować współpracę z organizacjami i koalicjami organizacji kobiet z obszarów wiejskich i miejskich w Afryce, Azji, Ameryce Łacińskiej i Europie Środkowej i Wschodniej. Dostrzegając przyczyny ubóstwa i związanej z tym bezsilności OWA pracowała z najuboższymi i wykluczonymi po to, by zyskali oni głos, siłę i możliwości, które pozwolą im zmienić swoje życie. Organizacja zajmowała się problematyką praw kobiet, zarządzania partycypacyjnego i wykluczenia społecznego poprzez budowanie potencjału, tworzenie sieci współpracy oraz sieci orzecznich. Prowadziła w Wielkiej Brytanii i Europie kampanie kwestionujące założenia polityk międzynarodowych przyczyniających się do ubóstwa ludzi na świecie. OWA zakończyła swoją działalność we wrześniu, 2011.

One World Action

Partnerami projektu są: Gender Education Research And Technologies z Bułgarii, „AUR” A.N.S.R.U z Rumunii, Slovak Centre For Communication and Development ze Słowacji.

Publikacja powstała w ramach projektu „Connect! South East West Women for Development Building Support in New Member States for Gender-sensitive and -responsive European Development Co-operation”. Jest współfinansowana ze środków Komisji Europejskiej oraz Fundacji im. Stefana Batorego. Odpowiedzialność za zawartość ponosi wyłącznie Koalicja KARAT i nie może być postrzegana jako oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.

